

Bemærkninger til forslaget

Den historiske baggrund for den nuværende situation

Forslaget er en genfremsættelse af beslutningsforslag B 126 fra folketingsåret 2005-06. (Folketingstidende 2005-06, forhandlingerne side 6722 og tillæg A side 7719) og B 123 fra folketingsåret 2006-07.

Den grundlæggende civilregistrering i Danmark sker ved anmeldelse til folkekirkens ministerialbøger, dog med undtagelse af Sønderjylland, hvor civilregistreringen foretages i kommunalt regi.

Af historiske årsager har det i Danmark været trossamfundenes opgave at varetage civilregistreringen. Indtil 1968 havde alle de anerkendte trossamfunds ministerialbøger borgerlig retsvirkning på lige fod med folkekirkens. Da folkekirken således allerede bogførte langt størstedelen af den danske befolkning, blev det af praktiske hensyn ved indførelse af CPR-registeret bestemt, at folkekirkens register skulle danne grundlag for CPR-registeret, og ved lov nr. 225 af 31. maj 1968 blev det bestemt, at alle fødsler og dødsfald, der finder sted i Danmark, skal anmeldes til folkekirkens ministerialbøger.

I foråret 2005 behandlede og vedtog Folketinget en ny navnelov (lov nr. 524 af 24. juni 2005), som medførte, at samtlige danskere uanset trosforhold skal registrere navneændringer i folkekirken og ikke som hidtil kan registrere disse hos statsamtet. Dermed har folkekirken fået overdraget yderligere ansvar i forbindelse med civilregistreringen – til trods for protesterne fra medlemmer af de religiøse mindretal.

I Norge sker den grundlæggende civilregistrering til folkeregistret og i Sverige til Riksskatteverket, jf. kirkeministerens besvarelse af 2. juni 2005 af spørgsmål nr. S 1717 fra folketingsåret 2004-05, 2. samling.

Principielle overvejelser

Årsagerne til at lade folkekirken forestå civilregistreringen har primært været af praktisk karakter. Argumentet for, at folkekirkens ansvar for civilregistrering ikke skulle være krænkende for religiøse mindretal, har tilsvarende primært været, at selve civilregistreringen udelukkende er et offentligt anliggen-

de, og at der derfor hverken er tale om nogen beken-
dende eller forkyndende handling. Argumenterne har således lydt, at besøget hos folkekirken – eller selve registreringen, for man kan også sende papirerne og dermed undgå et besøg på det lokale sognekantor – ikke kunne opfattes som krænkende for ikkefolkekirkemedlemmer. Det er imidlertid efter forslagsstiller-
nes opfattelse ikke op til flertallet at bestemme, hvad et mindretal skal opfatte som diskriminerende.

Mange ikkefolkekirkemedlemmer føler sig krænkede ved at skulle registreres hos et for dem fremmed trossamfund. Flere ægtepar fra baptistkirken har gjort sig skyldige i civil ulydighed ved at nægte at registrere deres nyfødte børn hos folkekirken. En række frikirker har givet udtryk for et ønske om, at ansvaret for civilregistreringen fjernes fra folkekirken.

Den rådgivende komité under Europarådet har gen-
tagne gange, senest den 11. maj 2005, givet udtryk for, at civilregistreringen inden for den eksisterende folkekirkeordning er i strid med Europarådets ramme-
konvention om beskyttelse af nationale mindretal, og har anbefalet Danmark at gennemføre ændringer, således at ingen personer, som ikke er medlemmer af den danske folkekirke, er tvunget til at lade sig registrere med folkekirken som myndighed.

Kirkeminister Bertel Haarder besluttede den 4. maj 2005 at oprette en central postboks, hvortil ikke-folkekirkemedlemmer kan sende papirer angående registrering af fødsler. Selve registreringen vil dog forsat blive foretaget i folkekirkens ministerialbøger. På denne baggrund fandt kirkeministeren, jf. ministerens besvarelse af 24. maj 2005 af spørgsmål nr. S 1498 fra folketingsåret 2004-05, 2. samling, at »der samlet set udvises ganske stor imødekommethed over for de få nybakte forældre, som af den ene eller anden grund har givet udtryk for at have et problem med at møde op hos – eller skrive direkte til – ministerialbogsføreren i moderens bopælssogn«. Eftersom der ikke er givet nogen mulighed for at blive civilregistreret på en måde, som overhovedet ikke inddrager de folkekirkelige ministerialbøger, finder forslagsstillerne, at dette svar fra ministeren er ude af trit med det legitime ønske,